

بیماری لوپوس چیست؟

لوپوس (Lupus) به عنوان یک بیماری خودایمن زمانی رخ می‌دهد که سیستم ایمنی بدن به اشتباه به بافت‌ها و اندام‌های خود حمله کند. التهاب ناشی از بیماری لوپوس می‌تواند بر بسیاری از سیستم‌های مختلف بدن از جمله مفاصل، پوست، کلیه‌ها، سلول‌های خونی، مغز، قلب و ریه‌ها تأثیر منفی بگذارد. اصولاً روند تشخیص این بیماری دشوار است، زیرا علائم و نشانه‌های آن اغلب شبیه بیماری‌های دیگر است. مشخص‌ترین علامت آن بروز بثورات پوستی روی صورت است که تجمع آنها ظاهری شبیه به باله‌های پروانه دارد. برخی از افراد به دلیل ابتلا به عفونت‌های خاص، مصرف برخی از داروها و تماس زیاد با نور خورشید، بیشتر مستعد ابتلا به بیماری لوپوس هستند.

اگر چه هنوز هیچ درمان قطعی برای بیماری لوپوس وجود ندارد اما روش‌های موجود می‌توانند به کنترل علائم آن کمک کنند. اگر در مورد جزئیات این بیماری کنجکاو هستید، پس از مطالعه این مطلب می‌توانید پاسخ سوالاتی مانند بیماری لوپوس چیست و چه علائمی دارد؟ آزمایش لوپوس چیست؟ آیا بیماری لوپوس خطرناک است؟ لوپوس در بارداری چیست؟ لوپوس پوستی چیست؟ بیماری لوپوس چیست و چگونه درمان می‌شود؟ را دریافت کنید.

علائم و نشانه‌های بیماری لوپوس

در اصل نوع علائم لوپوس بستگی به ناحیه یا ارگان مورد حمله سیستم ایمنی بدن دارد. این علائم و نشانه‌ها ممکن است به طور ناگهانی یا به آهستگی ظاهر شوند. گاهی خفیف یا شدید (لوپوس بدخیم) و گاهی موقت یا دائمی هستند. اکثر افراد مبتلا به لوپوس، بیماری خفیفی دارند که مدام عود و دوباره فروکش می‌کند. از شایع‌ترین علائم لوپوس می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

خستگی

تب

درد، سفتی و تورم در مفاصل

ظهور بثورات پروانه‌ای شکل روی صورت که گونه‌ها و کل بینی را می‌پوشانند یا بروز این بثورات در نقاط دیگر بدن

ضایعات پوستی که با قرار گرفتن در معرض نور خورشید ظاهر یا بدتر می‌شوند
تغییر رنگ پوست انگشتان دست و پا به آبی یا سفید در شرایط استرس‌زا یا هنگام قرار گرفتن در معرض سرما

تنگی نفس

درد قفسه سینه

خشکی چشم

سردرد، گیجی، از دست دادن حافظه و فراموشی

علت بیماری لوپوس

اگر چه هنوز علت اصلی بیماری لوپوس ناشناخته است اما مطالعات نشان داده‌اند که فاکتورهای محیطی و ژنتیک فرد در تحریک سیستم ایمنی بدن برای حمله به ارگانهای خودی موثر هستند. در واقع به نظر می‌رسد افرادی که دارای استعداد ارثی لوپوس هستند، ممکن است در تماس با چیزی محرک در محیط به این بیماری مبتلا شوند. برخی از فاکتورهای محرک عبارتند از:

نور خورشید: قرار گرفتن در معرض نور خورشید ممکن است باعث ایجاد ضایعات پوستی لوپوس یا ایجاد پاسخ داخلی در افراد مستعد شود.

عفونت‌ها: ابتلا به عفونت می‌تواند باعث شروع لوپوس یا عود آن در برخی از افراد شود.
سیگار و آلودگی هوا: قرار گرفتن در معرض اجزای سمی دود سیگار و آلودگی هوا ممکن است منجر به فعال شدن ژن مرتبط با بیماری لوپوس شود.

داروها: ابتلا به بیماری لوپوس می‌تواند در اثر مصرف مداوم انواع خاصی از داروهای ضد فشار خون، ضد تشنج و آنتی‌بیوتیک‌ها باشد. افراد در این شرایط، معمولاً با قطع مصرف دارو بهتر می‌شوند. (لوپوس دارویی)

البته نمی‌توان انکار کرد که شیوع این بیماری در زنان بیشتر است. برخی تحقیقات نیز نشان می‌دهند که قرار گرفتن سلول‌های بدن در معرض استروژن، هورمون جنسی که زنان تمایل بیشتری به تولید آن نسبت به مردان دارند، می‌تواند خطر ابتلا به بیماری‌های خودایمن مانند لوپوس را افزایش دهد. از علائم بیماری لوپوس در زنان می‌توان به ریزش مو، افزایش حساسیت به نور خورشید، بروز زخم در دهان، آرتروز و بروز بثورات پروانه‌ای شکل اشاره کرد.

انواع بیماری لوپوس

برحسب نواحی و ارگان‌های تحت حمله سلول‌های سیستم ایمنی بدن، انواع مختلفی از لوپوس وجود دارد که در ادامه به آن‌ها اشاره خواهیم کرد.

لوپوس اریتماتوز سیستمیک (SLE)

شایع‌ترین شکل لوپوس است و به‌عنوان یک وضعیت سیستمیک می‌تواند اندام‌ها و سیستم‌های متعددی مانند پوست، مفاصل، ریه‌ها، کلیه‌ها، خون و قلب را در سراسر بدن تحت تأثیر قرار دهد. به‌همین دلیل، به آن لوپوس اریتماتوز منتشر نیز می‌گویند. این نوع لوپوس باعث ایجاد التهاب ناخواسته در این ارگان‌ها شده و عوارض زیر را به همراه دارد:

نارسایی کلیه

تغییرات رفتاری، مشکلات بینایی و حافظه، سکته مغزی و تشنج

التهاب در پوشش حفره قفسه، خونریزی در ریه‌ها و ذات‌الریه

مشکلات خونی مانند کم‌خونی؛ افزایش خطر خونریزی یا لخته شدن خون و التهاب رگ‌های خونی

التهاب عضله قلب، شریان‌ها یا غشای قلب، بیماری‌های قلبی عروقی و حملات قلبی

لوپوس اریتماتوز جلدی (CLE)

طبق تجربه، حدود دو سوم بیماران مبتلا به لوپوس دچار لوپوس اریتماتوز جلدی یا پوستی می‌شوند. در واقع علاوه بر پوست، ممکن است اندام‌های دیگری از آن‌ها مانند قلب، ریه، کلیه، ماهیچه و مفاصل نیز تحت تاثیر قرار گرفته باشند. افراد مبتلا به لوپوس اریتماتوز جلدی ممکن است مشکلات پوستی مانند افزایش حساسیت پوست به آفتاب و بروز بثورات پوستی را تجربه کنند. ریزش مو نیز می‌تواند از علائم این بیماری باشد. اگرچه لوپوس پوستی درمان دارد اما بهتر است لوپوس پوستی در کودکان با دقت بیشتری تحت کنترل قرار بگیرد تا عوارض آن در بزرگسالی به حداقل برسد.

لوپوس اریتماتوز دیسکوئید (DLE)

نوعی لوپوس پوستی است که به صورت ضایعات دایره‌ای شکل در پوست سر و صورت یا سایر قسمت‌های بدن مانند داخل گوش ظاهر می‌شود. معمولاً ضایعات قرمز رنگ هستند و ممکن است به مرور ضخیم یا پوسته‌پوسته شوند. به همین دلیل گاهی در این شرایط، علائم لوپوس پوستی و پسوریازیس با یکدیگر اشتباه گرفته می‌شوند. زخم‌های لوپوس پوست سر ممکن است باعث ریزش مو یا رویش دوباره مو در آن نواحی شوند. اصولاً این نوع لوپوس بر اندام‌های داخلی تأثیر نمی‌گذارد.

لوپوس ناشی از دارو (DIL)

همانطور که ذکر شد، مصرف برخی از داروها می‌تواند باعث بروز علائمی شبیه به لوپوس اریتماتوز سیستمیک شود.

لوپوس نوزادی

نوع نادری از بیماری لوپوس است که هنگام تولد در نوزادان تشخیص داده می‌شود. کودکانی که با لوپوس نوزادی متولد می‌شوند دارای آنتی‌بادی‌هایی هستند که از مادرشان به آن‌ها

RAHSA PATHOBIOLOGY GROUP
گروه پاتوبیولوژی رهسا

Clinical - Pathology - Genetic
ISO Certificates 15189 - 10004 - 9001

منتقل شده است. مادری که در زمان بارداری لوپوس داشته است یا ممکن است در آینده به این بیماری مبتلا شود.

لوپوس و بارداری

از آن جایی که بیماری لوپوس دارای عوارض بسیاری برای ارگان‌های حیاتی بدن است، در زمان ابتلا به آن نمی‌توان به راحتی برای باردار شدن اقدام کرد. چراکه مادران مبتلا به لوپوس بیشتر در معرض خطر سقط جنین، زایمان زودرس و افزایش فشار خون هستند. پزشکان توصیه می‌کنند زمانی که بیماری لوپوس حداقل به مدت 6 ماه تحت کنترل قرار گرفت، می‌توان برای باردار شدن اقدام کرد.

تشخیص بیماری لوپوس

هیچ آزمایشی نمی‌تواند به صورت قطعی لوپوس را تشخیص دهد. به همین دلیل، پزشکان با توجه به علائم بالینی بیمار درخواست آزمایش‌های خون و ادرار به خصوص آزمایش آنتی‌بادی ضد هسته‌ای (ANA) را درخواست می‌نمایند. مثبت شدن این آزمایش نشان می‌دهد که سیستم ایمنی بدن بیش‌فعال و تحریک شده است. رایج‌ترین آزمایش‌های درخواستی شامل این موارد می‌باشد:

آزمایش ANA

آزمایش Anti ds DNA Ab

آزمایش Anti C1q Ab

آزمایش Anti sm Ab

آزمایش Anti Cardiolipin Ab

درمان بیماری لوپوس

مطمئناً این ابهام در ذهن شما شکل گرفته است که نحوه درمان بیماری لوپوس چیست؟ اصولاً روش درمان بیماری لوپوس به علائم و نشانه‌های بیمار بستگی دارد. از طرفی، همان طور که علائم عود یا فروکش می‌کنند، پزشک ممکن است برای تغییر داروها یا دوز آن‌ها اقدام کند. داروهایی که بیشتر برای کنترل لوپوس استفاده می‌شوند عبارتند از:

داروهای ضدالتهاب غیراستروئیدی (NSAID) مانند ناپروکسن و ایبوپروفن که ممکن است برای درمان درد، تورم و تب مرتبط با لوپوس تجویز شوند.

داروهای ضد مالاریا مانند هیدروکسی‌کلروکین که بر سیستم ایمنی بدن تأثیر می‌گذارند و می‌توانند به کاهش خطر ابتلا به بیماری لوپوس کمک کنند.

کورتیکواستروئیدها مانند پردنیزون که می‌توانند با التهاب لوپوس مقابله کنند.

سرکوب‌کننده‌های سیستم ایمنی مانند متوترکسات و سیکلوسپورین که ممکن است برای کنترل علائم شدید لوپوس مفید باشند.

داروهای بیولوژیک مانند ریتوکسیماب که علائم لوپوس را در برخی افراد کاهش می‌دهند.

البته درمان‌های خانگی مانند اجتناب از تماس مستقیم پوست با آفتاب و استفاده از ضدآفتاب، ورزش منظم، شروع یک رژیم غذایی سالم و غنی از ویتامین دی و کلسیم و اجتناب از کشیدن سیگار نیز موثر هستند.

سخن آخر

بنابراین در پاسخ به سوال لوپوس چیست؟ می‌توان گفت که یک بیماری خودایمن با علت واقعی ناشناخته است که می‌تواند افراد را به طرق مختلف تحت تأثیر قرار دهد. تشخیص به‌موقع این بیماری در افزایش کیفیت زندگی بسیار موثر است. چراکه به کمک روش‌های درمانی موجود، پزشکان می‌توانند علائم بیمار را مدیریت و شدت آسیب به اندام‌ها را محدود کنند.

RAHSA PATHOBIOLOGY GROUP
گروه پاتوبیولوژی رهسا

Clinical - Pathology - Genetic
ISO Certificates 15189 - 10004 - 9001

